

Research Article (Special Issue) | Araştırma Makalesi (Özel Sayı)

Kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin rolü: Ankara Büyükşehir Belediyesi örneği

Güven Deniz | Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, guven.deniz@bozok.edu.tr, [0000-0003-3706-3171](https://orcid.org/0000-0003-3706-3171)

Corresponding author/Sorumlu yazar: Güven Deniz

Öz

Ulusal kalkınmanın gerçekleştirilmesi için kırsal kalkınma önemli aşamalardan biridir. Kırsal kalkınmanın önemli bir boyutu yerel yönetimlerdir. 6360 sayılı yasa ile büyükşehir belediyelerinin kırsal kalkınmada üstelendiği vizyon ve misyonu çok önemli bir konuma gelmiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarıma ve kırsal kalkınmaya yönelik faaliyetlerini Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı altında yürütmektedir. Bu çalışma, kırsal kalkınmada yerel yönetimlerinin rolünün belirlenmesi bağlamında Ankara Büyükşehir Belediyesinin tarımsal desteklerinin, Ankara ili kırsalında üretim yapan çiftçiler ve tarımsal kalkınma üzerindeki etkisinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplar betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında çiftçiler Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından verilen kırsal kalkınma desteklerinden memnuniyet duymakta ancak verilen destekleri yetersiz bulmaktadır. Çiftçiler gelecekte desteklerin çeşitlenerek artırılmasını talep etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Kalkınma, Yerel Yönetimler, Ankara Büyükşehir Belediyesi **JEL Kodları:** S01, R58

The role of local governments in rural development: The case of Ankara Metropolitan Municipality

Abstract

Rural development is one of the important stages for the realization of national development. An important dimension of rural development is local governments. With Law No. 6360, the vision and mission of metropolitan municipalities in rural development have become very important. Ankara Metropolitan Municipality carries out its activities for agriculture and rural development under the Department of Agricultural Services. In the context of determining the role of local governments in rural development, this study aims to determine the impact of agricultural support of Ankara Metropolitan Municipality on farmers and agricultural development in rural areas of Ankara. The semi-structured interview technique, which is a qualitative research method, was used in the study. In the research, the answers to the questions in the semi-structured interview form were analyzed descriptively. According to the findings of the study, farmers are satisfied with the rural development support provided by Ankara Metropolitan Municipality, but they find the support insufficient. Farmers demand that the support be diversified and increased in the future.

Keywords: Rural Development, Local Governments, Ankara Metropolitan Municipality **JEL Codes:** S01, R58

Extended Summary

Municipalities have an important position among local government units in realizing rural development and solving the problems encountered. Because municipalities are the local government units that are in the closest contact with the public and have the highest expectations from the public. Therefore, municipalities play the most active role in rural development.

Determining the extent to which municipalities fulfill this active role is important for the literature. This study will contribute to the literature by showing how Ankara Metropolitan Municipality fulfills its role in rural development. In addition, it is an original study since there is no other field research conducted in this region.

Purpose of the Study; Economic activities constitute an important dimension of rural development. Especially cities with large agricultural areas have an important advantage in ensuring rural development. In the context of determining the role of local governments in rural development, it is aimed to investigate the impact of agricultural supports of Ankara Metropolitan Municipality on farmers and agricultural development in rural Ankara province and to answer the questions of how access to the

How to cite this article / Bu makaleye atıf vermek için:

Deniz, G. (2025). Kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin rolü: Ankara Büyükşehir Belediyesi örneği. *KOCATEPEİİBFD*, 27(Özel Sayı), 210-226.

<https://doi.org/10.33707/akuiibfd.1599913>

supports made through semi-structured interviews, whether the supports are sufficient, whether there is an increase in agricultural activities after the supports, to what extent the supports contribute to the economy of the farmers, and what are the expectations of the farmers from Ankara Metropolitan Municipality. In addition, with the data to be obtained, it is aimed to create new support suggestions that will set an example for other municipalities. The research was conducted through semi-structured interviews within the scope of the interview technique and the results were analyzed by qualitative research method. The sample of the research covers the districts of Ayaş, Çubuk and Beypazarı, which were selected from the rural areas of Ankara, taking into account the potential for growing agricultural products. Among the farmers in these districts, semi-structured interviews were conducted with 5 farmers from each district and 15 farmers in total according to age, gender and production amount criteria. The answers to 10 questions in the semi-structured interview form were analyzed.

Findings of the research; When the answers given to the questions in the semi-structured interview form in order to determine the role of Ankara Metropolitan Municipality in supporting rural development are analyzed; it is seen that Ankara Metropolitan Municipality provides financial support (diesel fuel support), training, machinery support, seed etc. to farmers. It is seen that none of the farmers had any problems in accessing these supports. It is understood that there is good communication with the municipality and the necessary attention is shown to listen to the problems. The general opinion on the adequacy of the supports is that farmers are satisfied with the supports provided but find them insufficient. It is seen that there are problems in providing supports in an equal and fair manner. The general problem is that supports are not based on the amount of production. Another problem is that supports are not based on regions. Having a standardized support for each region is seen as an important problem. Regarding training and information support, it is seen that there are training and information activities, but these are insufficient in terms of both number and diversity. In addition, it is understood that the prevailing opinion is that training and information activities should be carried out in villages rather than district centers. Regarding the contribution of supports to the economic life of farmers, it is seen that receiving support is valuable, but the contribution of the existing supports to the amount of products produced by farmers and their earnings is low.

Finally, when we look at the opinions of farmers on how the supports should be in the future, we see that their expectations are quite high. Each farmer expects significant support from Ankara Metropolitan Municipality before, during and after production according to their own production activities.

However, some suggestions can also be made to municipalities on rural development. Metropolitan Municipalities should protect pastures and make them productive through pasture improvement. Pastures should not be allowed to be used for other purposes. Especially hobby gardens constitute a serious problem in this regard. There should be serious sanctions for the existing ones. In the future, new hobby gardens should not be allowed to be built in these areas.

The establishment of democratic cooperatives is essential for the success of municipal agricultural development activities. Local governments can also purchase the products of cooperatives at market prices and distribute them to the public at affordable prices. In this way, both producers and consumers are protected.

Giriş

Küreselleşen dünyada merkezi yönetimler artık kırsal kalkınmada tek aktör olmaktan çıkmaktadırlar. Hizmet çeşitliliğinin giderek artması ile merkezi yönetimler için yeni aktörler ile güç ve yetki paylaşımı kaçınılmaz olmuştur. Bu yeni aktörlerin başında da yerel yönetimler gelmektedir. Yerel yönetimler devletin bir parçasıdır. Fakat kırsal kalkınma noktasında baş aktör olma rolünü üstlenmesi gerekmektedir. Çünkü halka en yakın birimdir. Bu durum merkezi yönetim anlayışının güçlü olduğu ülkelerde bile görülmeye başlamıştır. Bu da gösteriyor ki yerel yönetimler birçok ülkede kırsal kalkınma konusunda baş aktör konumuna gelmektedir.

Kırsal kalkınma çok boyutlu bir olgudur. Güç, destek, kaynaklar, politikalar, hesap verilebilirlik, öncelikler ve tercihlerle ilişkili olan siyasi boyut, kırsal kalkınmanın temel bir yönüdür. Yerel yönetim genellikle kırsal kalkınmanın merkezidir. Bu yüzden yerel yönetimler kırsal kalkınmada önemli bir yere sahiptir. Yerel yönetimler, sivil toplumu da işin içine katarak kırsal kesimde yaşayan insanların yenilikçi, yaratıcı ve üretken olmalarını teşvik etmek ve bu yönde elverişli bir ortam yaratmak için iyi bir konuma sahiptir. Yerel yönetimler, kırsal kalkınma için gerekli planlama ve yönetim çerçevelerini sağladıkları ve böylece kırsal topluluklardaki yoksul insanların sosyo-ekonomik ve refah düzeylerini iyileştirdikleri için en önemli birimler olarak kabul edilmektedir. Yerel yönetimlerin kırsal kalkınmada üreticiye destek veren, hizmet sağlayan, program oluşturan bir aktör olması gerekmektedir.

Yerel yönetim uygulamalarının olumlu ve olumsuz etkileri, köylülerin planlama sürecine desteği ve katılımı, projelerin uygulanması ve köyün diğer sosyo-ekonomik faaliyetlerine katılımı ve dolayısıyla sürdürülebilir kırsal kalkınma göstergelerinin iyileştirilmesi için çok önemli faktörlerdir (Sabet ve Haksar, 2024, s. 5)

Türkiye’de yerel yönetim birimi olarak anayasada il özel idaresi, belediye ve köy yer almaktadır. Belediyeler halkla en yakın temasta

olan, halk ile direkt olarak iletişime geçen ve halkın beklentisinin en fazla olduğu yerel yönetim birimleridir. 6360 sayılı yasa ile kırsal alanda da bu durum çok farklılık göstermez. Çünkü 6360 sayılı yasa ile büyükşehir belediyelerinin hizmet alanları il sınırı ile eşitlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyeleri içinde aynı durum söz konusudur. Yasanın 7. Maddesinde “Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler” ifadesi bulunmaktadır. Bu kapsamda birçok büyükşehir belediyesi bünyesinde tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik birimler oluşturulmuştur. Ayrıca büyükşehir belediyeleri ve büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından tarımsal üretime ve destekler verilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla yasa sonrası Türkiye’de de yerel yönetimlerin kırsal kalkınmadaki rolü çok daha aktif bir konuma gelmiştir.

Literatürde kırsal kalkınmada belediyelerin rolü ile ilgili çalışmalar yer alsa da yerel halkın görüşlerinin yer aldığı bir saha çalışması bulunmamaktadır. Kırsal kalkınmanın temel aktörü olan yerel halkın bu süreçteki beklentilerinin belirlenmesi belediyeler açısından önem arz etmektedir.

Çalışmada, Türkiye’de kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin bu aktif görünen rolünün ne olduğu, üretici açısından belediyeler tarafından verilen desteklerin, uygulanan politikaların memnuniyet düzeyinin, Ankara’nın üretim potansiyeli dikkate alınarak belirlenen 3 ilçesinde yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ile belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın saha verileri doğrudan yerel halkın görüşleri alınarak elde edildiğinden, yerel yönetimlerin kırsal kalkınmadaki rolünü ne derece başarılı bir şekilde yerine getirdiğinin belirlenmesi açısından literatürdeki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

1.Kavramsal Çerçeve: Kırsal Kalkınma Ve Yerel Yönetimler

Kırsal kalkınma, içerisinde çok yönlü süreçlerin olduğu bir kavramdır. İlk olarak Birleşmiş Milletler tarafından kırsal kalkınmanın tanımı yapılmıştır. Birleşmiş Milletler (BM)’e göre kırsal kalkınma, kırsal alanda yaşayan insanların kendi ekonomik sosyal ve kültürel standartlarını yükseltmek için gösterdikleri çaba ile aynı hedefler doğrultusunda devletin gösterdiği çabanın birleşerek hem yerel hem de ulusal kalkınmanın birlikte sağlanması sürecidir (Gölbuçuk, 2005)

Geray (1999, s. 12)’da kırsal kalkınmayı, kırsal alanda yaşamlarını sürdüren insanların hayatlarına, ekonomik ve sosyal açıdan katkı sağlayan, bunu yaparken o insanların kazançlarını, üretimlerini ve refah düzeylerini olumlu anlamda değiştiren, böylece kentte var olan toplumsal ve fiziksel ortamın kırsal düzeyde de oluşmasını sağlayan bir süreç ve örgütlenme şeklinde tanımlamıştır.

Bir başka tanıma göre de kırsal kalkınma, kırsal alanda ikamet eden ve tarımsal faaliyetler ile yaşamını sürdüren insanlarda, yaşam kalitelerini artırma isteği uyandırma, sonra bu isteğin gerçekleşebilmesi için onlara maddi ve manevi olarak destek olma ve bu insanların kalkınmalarına katkı sağlama çabasıdır (Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 2006, s. 8). Kırsal kalkınma içerisinde örgütlenmenin yanında eğitim faaliyeti de barındırır. Çünkü kırsaldaki insanın yaşam kalitesini artırmak için eğitim de diğer faaliyetlerin yanında yer almaktadır. İnsanca yaşamak için eğitim, sağlık, konut ihtiyacı gibi unsurlarında kaliteli bir biçimde karşılanması gerekir. Ayrıca kırsal kalkınma sadece tarımsal faaliyetten ibaret olarak algılanmamalıdır. Tüm sektörleri kapsayan bütüncül bir anlayışa ihtiyaç vardır (Yücer ve diğ., 2009).

Türkiye açısından kırsal kalkınmaya baktığımızda dönemsel olarak ikiye ayırabileceğimiz görülmektedir. İlk dönem, plansız dönemdir. Plansız Dönem 1923-1960 arası dönemdir. İkinci dönem ise, planlı dönem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından 1960’a kadar ki süreçte tarımsal ve kırsal alanda önemli gelişmeler aşağıda yer almaktadır (Güzel, 2020, s. 1107):

Köy Kanununun çıkarılması

İzmir İktisat Kongresinin yapılması

Aşar Vergisinin ortadan kaldırılması

Toprak Reformunun yapılması

Köy Enstitüleri’nin açılması önemli gelişmelerdir.

Özellikle köy kanununda ve düzenlenen iktisat kongrelerinde, kırsalda yaşayanlar ve kırsal alanların ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesi için önemli söylemler geliştirilmiştir. Yine Aşar Vergisi kaldırılarak köylünün sırtından önemli bir yük alınmıştır. İskân kanununun çıkarılması ile de köylülerin toprak mülkiyeti kazanmalarının önü açılmıştır. Köy enstitüleri sayesinde de kırsalda yaşayanlar en önemli bir sorun olan eğitim sorunu çözülmeye çalışılmıştır. Yapılan tüm bu faaliyetler genel anlamda olumlu sonuçlar vermiştir (Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 2006, ss. 8-12).

İlk plan olan Planlı döneme geldiğimizde Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nın 1963 yılında yapılmıştır. Bu planda kırsal kalkınma toplum kalkınması şeklinde planlanmıştır. Kırsal alanda yaşayan insanların yaşam kalitelerinin artırılmasının önemi vurgulanmıştır. İkinci beş yıllık kalkınma planında ise, tarımsal faaliyetlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu planda Tarımda verimliliği artırmak, tarımsal gelirleri artırarak ülke ekonomisine katkı sağlamak gibi hedefler yer almaktadır. Devam eden kalkınma planlarında da Deniz (2025).

kırsal kalkınmayı ülke kalkınması ile ele alan bir anlayış göze çarpmaktadır. Çeşitli stratejiler (Tarım Stratejisi, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi) geliştirilerek kalkınmanın sadece köy bazında değil kentlerin ve köylerin birlikte hareket edeceği bir kırsal kalkınma hedeflenmiştir (Güzel, 2020, s. 1108).

Yerel yönetimler insanlık tarihinde devlet olgusu ile ortaya çıkmış ve devletin içerisinde yer alan ve bazı hizmetleri yürüten birimler olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir (Ökmen ve Parlak, 2015: 405). Yerel yönetimler toplumların tarihsel gelişimlerinden kaynaklanarak ortaya çıkan, belirli hedefleri olan, yerel halkın ihtiyaçlarını karşılayan birimlerdir. Yerel yönetimlerin cevap verdikleri ihtiyaçlar gelişimlerine katkı sağlayan unsurlar, siyasal, yönetsel ve toplumsal özellik taşıyıcıdır (Keleş, 2011, ss. 23-24).

Nadaroğlu (2001, s. 23)'da yerel yönetimleri merkezi otoriteye ait bazı güçlerin, yetkilerin, daha az yetkili olan bir otoriteye devredilmesi olarak tanımlamıştır. Yerel yönetimler merkezi idareden farklı olarak, hizmetleri devletin merkezinden tek elden değil, merkezi yönetimin hiyerarşik yapısı dışında kamu tüzel kişiliğine sahip bir birim olarak hizmetleri yerine getirir (Günday, 2003, s. 61).

Türkiye'de yerel yönetim birimleri il özel idaresi, belediye ve köydür. Yerel yönetimler yerel halka hizmet ederken tıpkı merkezi yönetim gibi kamu gücünü kullanmaktadır. Yerel konularda icrai karar yetkisine sahiptir (Kabaaliğlu ve Yıldırım, 1995, s, 16). Yani yerel yönetimlerin merkezi yönetimin hiyerarşisi dışında ayrı bir kamu tüzel kişiliği vardır. İdari ve mali özerkliğe sahiptirler (Nadaroğlu, 2001, s. 25). 1982 Anayasası'nın 127.maddesinde "Mahalli idareler, il, belediye veya köy halkının müşterek mahalli ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişileri" şeklinde tanımlanmaktadır. Anayasaya göre yerel yönetimlerin özellikleri (Eryılmaz, 2016, s. 179):

İl, belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve kamu tüzel kişiliğine sahip birimlerdir.

Karar organları seçimle iş başına gelir.

Kuruluşu, yetki ve görevleri yasa ile düzenlenir.

Seçimle iş başına gelen organların organlık sıfatını kazanmaları veya kaybetmeleri yargı denetimi ile gerçekleşir.

Yerel yönetim seçimleri 5 yılda bir yapılır.

Merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde vesayet (denetim) yetkisi bulunmaktadır.

Yerel yönetim birlikleri kurulabilir.

Yerel yönetimlerin görevleri sahip oldukları gelirler ile orantılıdır.

Yerel yönetimlerin mali faaliyetleri Sayıştay denetimine tabidir.

Yerel yönetimlerin, anayasal özellikleri de dikkate alındığında kamu yönetimi açısından çok önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Gelişmiş ülkelerde yerel demokrasi de geliştiği için yerel yönetimler daha aktif bir role sahiptir. Hizmetlerin daha verimli ve hızlı olarak en yakın birim tarafından yapılması noktasında yerel yönetimler çok değerli kurumlardır (Eryılmaz, 2016, s. 171).

2.Kırsal Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü

İnsanların yerel yönetimler ile ilgili emel algısı, yerel düzeyde ulaşım, altyapı, konut, su ve kanalizasyon, temizlik, çevre ve sosyal kültürel hizmetler sunan birimlerdir. Ancak küreselleşme yerelleşmeyi de etkilemiştir. Yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları çeşitlenmeye başlamıştır. Sadece yukarıda sayılan hizmetleri yapmak artık yerel yönetimlerin başarısı için yetmemektedir. Özellikle yerel kalkınma artık önemi giderek artan bir konuma gelmiştir. Kalkınma konusu tüm dünyada ülkeler için önemli bir sorun iken şimdi yerel yönetimler için de aktif rol alacağı bir alan haline gelmektedir.

Yerel yönetimin kırsal kalkınma süreçlerindeki rolü, farklı türde aşamalar ve sonuçlar ortaya çıkaracağından yönetim burada önemli bir rolü üstlenecektir (Normann ve Vasström, 2012). Çünkü kırsal kalkınma kapasitesinin özünde, mevcut ve yeni ortaya çıkan yerel ihtiyaçları karşılamak için yerel aktörlerin ve bilginin bir kombinasyonunu iletebilen, harekete geçirebilen ve kullanabilen sosyal ilişkilerin oluşturulması ve etkinleştirilmesi yer alır (Shucksmith, 2010). Bunun önemi şudur; halk tarafından içselleştirilmeyen bakış açıları ve argümanlar yerel toplumsal sermayeyi yerel topluluk alanının ötesindeki kaynaklar ve bilgiyle birleştirmede sorun yaşayacaktır (Bosworth vd., 2015; Ray, 2006; Shucksmith, 2010). Mevcut ve potansiyel olarak ortaya çıkan sosyal sermaye, çeşitli yerel kaynakların harekete geçirilmesinde yerel ekonomik kalkınmada önemli bir boyuttur (Evans ve Syrett, 2007). Bu tür bağlantılar, yerel kalkınma sorunlarını çözüme konusunda yerel kapasitenin artırılması ve yerel topluluklardaki yenilikçi bakış açılarına bağlı kalınması için yeni kaynakların ve bilgilerin sağlanmasına olanak tanıyabilir.

Yerel yönetimlerin kırsal kalkınmadaki önemli bir işlevi de tarımı destekleyerek hem ilin hem de ülkenin ekonomisine katkı sağlamaktır. Çevre konusundaki görevlerini de yerine getirdiği takdirde sürdürülebilir çevre ve tarım da mümkün olabilecektir. Bu Deniz (2025).

yüzden tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi yerel yönetimlerin stratejik planlarında önemli bir yer tutması gerekmektedir.

Kırsal kalkınmanın gerçekleşmesi ve karşılaşılan sorunların çözümü noktasında yerel yönetim birimleri arasında belediyeler önemli bir konuma sahiptir. Çünkü belediyeler, halka en yakın temasta olan ve halk tarafından beklentinin en yüksek olduğu yerel yönetim birimleridir. Bu yüzden kırsal kalkınmada en aktif rolü belediyeler üstlenmektedir. Özellikle büyükşehir belediyeleri buldukları konum, mali kaynakları ve yasal mevzuatın öngörmesi gibi etkenlerden dolayı kırsal kalkınmada ön plana çıkmaktadır. Türkiye’de 6360 sayılı yasa ile büyükşehir belediyelerinin hizmet alanı ilin mülki idari sınırı ile eşleştirilmiştir. Bu durumda büyükşehir belediyesi sınırları içinde olan köyler mahalleye dönüştürülmüştür. Mahalle statüsüne alınan köylerde yaşayan insanların ihtiyaçları kentlilerden farklıdır. Bu yüzden oluşan bu yeni ihtiyaçlar için büyükşehir belediyesi bünyesinde kırsal kalkınma daire başkanlıkları kurulmuştur. 6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediyelerinin il sınırları içerisinde tarımsal faaliyetleri destekleme görevi de bulunmaktadır. Bunu yaparken, üretimi teşvik amaçlı, üretilen ürünlerin pazarlanması için lojistik yardım gibi destekler sağlaması gerekmektedir. Kırsal kalkınma açısından bu uygulamalar önem arz etmektedir.

3. Literatür İncelemesi

Küreselleşen dünyada, yaşanan iklim krizleri, pandemiler ve yaşanan felaketler kırsal kalkınmanın ve tarımsal faaliyetlerin hala ne kadar önemli olduğunu bizlere göstermektedir. Bu noktada her kentin en kötü temel gıda üretimi noktasında kendi kendine yetecek bir konumda olması önemlidir. Kırsal kalkınma açıdan önemlidir. Bu yüzden yerel yönetimlerin politikalar geliştirmesi kırsal kalkınma açısından çok önemlidir.

Yerel yönetimlerin kırsal kalkınmadaki rolünü konu alan çalışmalar hem Türkiye’de hem de yabancı literatürde yer almaktadır. Yabancı literatüre bakacak olursak;

Ibietan (2020) “The Role of Local Government In Rural Development Issues” adlı çalışmasında Nijerya yerel yönetim birimlerinin kırsal kalkınma üzerindeki etkisini incelemiştir. Yerel yönetimin, hükümetin kırsal kalkınmayı teşvik etme çabalarının odak noktası olduğunu, kırsal kalkınmanın geliştirilmesi rolünün tamamen yerel yönetimlere ait olduğunu savunmuştur.

Vasstrom ve Normann (2019) “The Role of Local Government In Rural Communities: Culture-Based Development Strategies” adlı çalışmalarında kültür temelli kırsal kalkınma projelerinde yerel yönetimlerin yönetim alanındaki rolünü araştırmışlardır. Kırsal kalkınmada arzu edilen sonuçlara ulaşmak için yerel yönetimler tarafından katılımcı ve düşünmeye dayalı yönetim stratejileri hazırlanması gerektiği sonucuna varmışlardır.

Khongsatjaviwat ve Routray (2015) “Local Government for Rural Development in Thailand” başlıklı çalışmalarında Tayland’da kırsal kalkınma için yerel yönetimlerin rol ve işlevlerini analiz etmişlerdir. Araştırma sonucunda, Phitsanulok eyaletinde kırsal alanların en alt düzeyindeki yerel yönetim olan Tambon İdari Kuruluşlarının (TAO) hükümet yetkililerinden yetersiz bütçe aldığı belirtilmektedir. Bu yüzden, TAO’lar halkın beklentileri doğrultusunda kamu hizmetlerini etkin bir şekilde sunamamaktadır. TAO’lar aracılığıyla yerel kalkınmayı sağlamak için, Merkezi Hükümetin yeterli mali destekle görevleri yeniden tanımlaması ve aynı zamanda personel durumunu profesyonel ve yönetim becerileriyle güçlendirmesi gerektiği sonucuna varmışlardır.

Kakumba (2010) “Local government citizen participation and rural development: reflections on Uganda’s decentralization system” başlıklı, Uganda’daki yerel yönetimin kırsal kalkınma sürecini ne kadar geliştirdiklerini belirlemek için katılımcı mekanizmalarını incelediği çalışmasında, bazı yetkilerin yerel yönetimlere devredilmiş olmasına rağmen, ademi yerel kalkınma için kaynak toplama, liderlerinden hesap sorma, planlamaya katılma ve seçimler sırasında yerel 'elit' tarafından manipüle edilmeden liderlerini seçme konusunda yerel halkın henüz yeterli düzeyde olmadığı sonucuna varmıştır.

Sabet ve Haksar (2024) “The Performance of Local Government, Social Capital And Participation Of Villagers In Sustainable Rural Development” başlıklı çalışmalarında Tahran Metropolü çevresindeki köylerde yerel yönetimin köylülerin sosyal sermayesini ve sürdürülebilir kırsal kalkınmaya katılımlarını teşvik etme performansı arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Sonuç olarak, yerel yönetimin performansı ile artan sosyal sermaye, sürdürülebilir kırsal kalkınmanın boyutlarının ortalamasını artırdığını belirtmişlerdir. Başka bir deyişle, yerel yönetimler tarafından sosyo-ekonomik planların yürütülmesine duyulan toplumsal güvenin artması, köylülerin planların yürütülmesine, sosyal faaliyetlere ve köylere yapılan ekonomik yatırımlara katılımını artırarak sürdürülebilir kırsal kalkınmanın boyutlarının ortalamasının iyileştirilmesine yol açtığı sonucuna varmışlardır.

Türkiye’de kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin rolü konusunda yapılan bazı çalışmalar da ise; Arslan ve Çetiner (2021) “Bölgesel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü: Konya Örneği” adlı çalışmalarında Konya Büyükşehir Belediyesinin ve ilçe belediyelerinin bölge kalkınmasına desteği kaynak yetersizliği nedeniyle beklentilerin altında kaldığı sonucuna ulaşmışlardır.

Gökçe ve diğ. (2022) “İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin kırsal kalkınmaya yönelik hizmet kalitesinin değerlendirilmesi: Bergama ve Ödemiş ilçeleri örneği” adlı çalışmalarında, kırsal mahallelerde yaşayanların, İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik destek ve uygulamalarından memnuniyet düzeylerinin belirlenmesini araştırmışlar ve sonuç olarak, Yerel

yönetimlerin kırsal mahallelerde tarım ve kırsal kalkınma için yapacakları faaliyetlerde ekonomik, sosyal ve ekolojik önceliklere dayalı geliştirmesi durumunda kır ile kentin ilişkilerinin daha uyumlu olacağı ve her iki taraf için de yaşam kalitesi ve refahı açısından olumlu gelişmeler yaşanacağını belirtmiştir.

Güzel (2020) “Yerel Yönetimlerin Kırsal Kalkınmaya Etkileri: Ankara, Konya, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri Örneği” adlı çalışmada, yerel yönetimlerin kırsal alana yönelik politikalarında tarım ve hayvancılığa yönelik destekleri önem bir yer tutmasına rağmen sadece bununla yetinmemeleri gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, kırsal yerleşim alanlarına yönelik mekânsal planlamaların yapılması desteklenen tarım ve hayvancılığa yönelik politikaların projelerin sürdürülebilir kılınması önem taşıması gerektiği belirtilmiştir.

Özhan ve Karataş (2020) “Kırsal Kalkınmada Elâzığ Belediyesi’nin Rolü” adlı çalışmalarında, Elâzığ Belediyesinin, kalkınma planları ile bütünleşerek kentleşme sürecini daha hızlı ve daha verimli bir şekilde tamamladığını, bölgede refah artışını sağladığını, demokratik yönetim çerçevesinde şeffaflık ve verimlilik ile hizmetlerini yürüttüğü sonucuna varmışlardır.

Hayta ve Demiren (2024) de yaptıkları çalışmada, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin kırsal kalkınma da dahil sürdürülebilir kalkınma hedefleri açısından yaptıkları faaliyetleri incelemişlerdir. Kırsal kalkınma açısından; belediyelerin kırsal kalkınma kapsamında bazı önemli projeler ve destekler ile, bölgede üreticilerin üretim miktarlarının ve gelirlerinin artmasına, tarım ve hayvancılığın gelişmesinde katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır.

Literatürde yer alan çalışmaların analizi ve tartışması için literatür özeti tablosu oluşturulmuştur. Tabloda araştırmacılara, araştırmının başlığına ve araştırmının bulgusuna yer verilmiştir.

Tablo 1. Literatür Taraması Tablosu

Araştırmacı/ Araştırmacılar	Araştırmının Başlığı	Araştırmının Bulgusu
Ibitan (2020)	“The Role Of Local Government In Rural Development Issues”	Yerel yönetimin, hükümetin kırsal kalkınmayı teşvik etme çabalarının odak noktası olduğunu, kırsal kalkınmanın geliştirilmesi rolünün tamamen yerel yönetimlere ait olduğunu savunmuştur.
Vasström ve Normann (2019)	“The role of local government in rural communities: culture-based development strategies”	Kırsal kalkınmada arzu edilen sonuçlara ulaşmak için yerel yönetimler tarafından katılımcı ve düşünmeye dayalı yönetim stratejileri hazırlanması gerektiği sonucuna varmışlardır.
Khongsatjaviwat ve Routray (2015)	“Local Government for Rural Development in Thailand”	Phitsanulok eyaletinde kırsal alanların en alt düzeyindeki yerel yönetim olan Tambon İdari Kuruluşlarının (TAO) hükümet yetkililerinden yetersiz bütçe aldığı belirtilmektedir. TAO'lar aracılığıyla yerel kalkınmayı sağlamak için, Merkezi Hükümetin yeterli mali destekle görevleri yeniden tanımlaması ve aynı zamanda personel durumunu profesyonel ve yönetim becerileriyle güçlendirmesi gerektiği sonucuna varmışlardır.
Kakumba (2010)	“Local government citizen participation and rural development: reflections on Uganda’s decentralization system”	Bazı yetkilerin yerel yönetimlere devredilmiş olmasına rağmen, ademi yerel kalkınma için kaynak toplama, liderlerinden hesap sorma, planlamaya katılma ve seçimler sırasında yerel 'elit' tarafından manipüle edilmeden liderlerin seçme konusunda yerel halkın henüz yeterli düzeyde olmadığı sonucuna varmıştır.
Sabet ve Haksar (2020)	“The performance of local government, social capital and participation of villagers in sustainable rural development”	Yerel yönetimler tarafından sosyo-ekonomik planların yürütülmesine duyulan toplumsal güvenin artması, köylülerin planların yürütülmesine, sosyal faaliyetlere ve köylere yapılan ekonomik yatırımlara katılımını artırarak sürdürülebilir kırsal kalkınmanın boyutlarının ortalamasının iyileştirilmesine yol açtığı sonucuna varmışlardır.
Arslan ve Çetiner (2021)	“Bölgesel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü: Konya Örneği”	Konya Büyükşehir Belediyesinin ve ilçe belediyelerinin bölge kalkınmasına desteği kaynak yetersizliği nedeniyle beklentilerin altında kaldığı sonucuna ulaşmışlardır.
Gökçe ve Diğ. (2022)	“İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Kırsal Kalkınmaya Yönelik Hizmet Kalitesinin Değerlendirilmesi: Bergama ve Ödemiş Örnekleri”	Yerel yönetimlerin kırsal mahallelerde tarım ve kırsal kalkınma için yapacakları faaliyetlerde ekonomik, sosyal ve ekolojik önceliklere dayalı geliştirmesi durumunda kır ile kentin ilişkilerinin daha uyumlu olacağı ve her iki taraf için de yaşam kalitesi ve refahı açısından olumlu gelişmeler yaşanacağını belirtmiştir.
Güzel (2020)	“Yerel Yönetimlerin Kırsal Kalkınmaya Etkileri: Ankara, Konya, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri Örneği”	Yerel yönetimlerin kırsal alana yönelik politikalarında tarım ve hayvancılığa yönelik destekleri önem bir yer tutmasına rağmen sadece bununla yetinmemeleri gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, kırsal yerleşim alanlarına yönelik mekânsal planlamaların yapılması desteklenen tarım ve hayvancılığa yönelik politikaların projelerin sürdürülebilir kılınması önem taşıması gerektiği belirtilmiştir.
Özhan ve Karataş (2020)	“Kırsal Kalkınmada Elâzığ Belediyesi'nin Rolü”	Elâzığ Belediyesinin, kalkınma planları ile bütünleşerek kentleşme sürecini daha hızlı ve daha verimli bir şekilde tamamladığını, bölgede refah artışını sağladığını, demokratik yönetim çerçevesinde şeffaflık ve verimlilik ile hizmetlerini yürüttüğü sonucuna varmışlardır.
Hayta ve Demiren (2024)	“Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Faaliyetleri”	Kırsal kalkınma açısından; Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin ve ilçe belediyelerinin kırsal kalkınma kapsamında bazı önemli projeler ve destekler ile, bölgede üreticilerin üretim miktarlarının ve gelirlerinin artmasına, tarım ve hayvancılığın gelişmesinde katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır.

Kaynak: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur.

Literatür özetinden de anlaşıldığı üzere kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin rolü konusunda yapılan çalışmalar ile literatüre katkı sağlayacak sonuçlar elde edilmiştir. Hem saha çalışmaları hem de veri analizi çalışmaları ortaya çıkan bulgular yerel yönetimler açısından kırsal kalkınmada doğru, yanlış ve eksik yönlerini görmeleri açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma, kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin rolünü belirleme açısından literatürdeki benzer çalışmalarla ortak noktalar taşımaktadır. Ancak, çalışmanın saha verileri doğrudan yerel halkın görüşleri alınarak elde edildiğinden, yerel yönetimlerin kırsal kalkınmadaki rolünü ne derece başarılı

bir şekilde yerine getirdiğini değerlendirme açısından literatürdeki diğer çalışmalardan ayrılmaktadır.

4. Araştırmanın Amacı, Yöntemi, Modeli ve Örnekleme

Araştırmanın temel amacı, kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin rolünü belirlemek ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanan tarımsal desteklerin Ankara ili kırsalında tarımsal üretim yapan çiftçiler üzerindeki etkisini incelemektir. Tarımsal desteklerin çiftçiler tarafından ne şekilde algılandığı, desteklere erişim sürecinin nasıl işlediği, bu desteklerin yeterliliği ve tarımsal faaliyetlerdeki artışa olan katkısı gibi faktörler detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Bununla birlikte, desteklerin çiftçilerin ekonomik durumlarına ne oranda fayda sağladığı ve Ankara Büyükşehir Belediyesinden beklentilerinin neler olduğu da araştırma kapsamında ele alınmıştır.

Bu çalışma, Ankara Büyükşehir Belediyesinin kırsal kalkınmaya yönelik tarımsal destek politikalarının etkinliğini ortaya koymakla birlikte, elde edilen veriler doğrultusunda diğer belediyeler için örnek teşkil edebilecek yeni tarımsal destek önerilerinin geliştirilmesini de amaçlamaktadır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, bireylerin deneyimlerini, algılarını ve bakış açılarını derinlemesine anlamaya yönelik veri toplama süreçlerini kapsar. Bu nedenle, özellikle katılımcıların kendi ifadeleriyle deneyimlerini aktarmalarını sağlamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir.

Görüşme yöntemi farklı kategorilere ayrılmaktadır: tamamen yapılandırılmamış, yarı yapılandırılmış ve tam yapılandırılmış görüşmeler (Berg ve Lune, 2019). Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin kullanılmasının temel nedeni, belirli bir konu çerçevesinde ilerlenmesine rağmen katılımcıların kendi görüşlerini ayrıntılı olarak ifade edebilmelerine olanak tanınmasıdır.

Görüşmeler Ankara ili kırsal bölgelerinden tarımsal üretim potansiyeli yüksek olan üç ilçeyi kapsamaktadır: Ayaş, Çubuk ve Beypazarı. Bu ilçeler, Ankara'da tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak gerçekleştiği bölgeler arasında yer aldığı için seçilmiştir. Her ilçede, tarımsal üretim miktarının görece yüksek olduğu çiftçiler arasından yaş, cinsiyet ve üretim miktarı gibi kriterler göz önünde bulundurularak seçilen toplam 15 çiftçiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır (her ilçeden 5 kişi). Görüşme formu, araştırmacı tarafından oluşturulmuş olup toplam 10 sorudan meydana gelmektedir. Sorular, Ankara Büyükşehir Belediyesinin sağladığı tarımsal desteklere erişim, desteklerin yeterliliği, bu desteklerin tarımsal faaliyetlerde bir artış sağlayıp sağlamadığı, çiftçilerin ekonomik durumlarına etkisi ve belediyeden beklentileri gibi temel konu başlıklarını içermektedir. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile incelenerek belirli temalar altında sınıflandırılmış ve belediyenin tarımsal destek politikasına dair çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu analizler, yerel yönetimlerin tarımsal kalkınmada oynadığı rolü değerlendirme ve gelecekte uygulanabilecek daha etkili destek politikalarına yönelik öneriler sunma amacı taşımaktadır.

4.1. Araştırma Bulguları Ve Verilerin Analizi

Bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verilen yanıtlar betimsel analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Betimsel analiz yaklaşımı, elde edilen verileri sistematik bir şekilde düzenleyerek, anlamlı bir biçimde yorumlamayı amaçlamaktadır (Şimşek ve Yıldırım, 2011). Bu kapsamda, araştırmada gerçekleştirilen tüm görüşmeler yüz yüze yapılmış olup, 15 katılımcı ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin tamamı araştırmacı tarafından yürütülmüş ve çalışma kapsamına Ankara'nın kırsal bölgelerinden seçilen üç ilçe (Ayaş, Çubuk ve Beypazarı) dahil edilmiştir. Her ilçeden beşer çiftçi olmak üzere toplamda 15 çiftçiyle görüşme yapılmıştır. Katılımcıların bilgileri gizlilik ilkesi doğrultusunda korunmuş olup, görüşme yapılan çiftçiler belirli bir kodlama sistemiyle tanımlanmıştır. Kodlama şu şekilde yapılmıştır:

Ayaş ilçesi çiftçileri: Çiftçi 1 (AÇ1), Çiftçi 2 (AÇ2), ...

Çubuk ilçesi çiftçileri: Çiftçi 1 (ÇÇ1), Çiftçi 2 (ÇÇ2), ...

Beypazarı ilçesi çiftçileri: Çiftçi 1 (BÇ1), Çiftçi 2 (BÇ2), ...

Bu kodlama yöntemi, araştırmaya katılan çiftçilerin kimliklerinin gizli tutulmasını sağlarken, analiz sürecinde verilerin sistematik bir şekilde sınıflandırılmasına da katkıda bulunmuştur. Araştırmada uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmeler, Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 20.11.2023 tarihli ve 215930 sayılı izni ile yürütülmüştür. Bu etik izin, çalışmanın bilimsel ve etik kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesini garanti altına almıştır.

İlk Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunda çiftçilere ilk olarak "Ankara Büyükşehir Belediyesinden hangi tür destek alıyorsunuz? (Maddi destek, eğitim, makine desteği, tohum vb.)" sorusu yöneltilmiştir. Araştırmaya katılan Çubuk ilçesindeki çiftçilerin tamamı mazot ve tohum desteği aldıklarını belirtmiştir. Bunun yanı sıra:

ÇÇ1, mazot ve tohum desteğine ek olarak gübre ve fide desteği aldığını,

ÇÇ4, mazot ve tohum desteğinin yanında makine desteğı de aldığını ifade etmiştir.

Ayaş ilçesindeki çiftçiler ise farklı destek türlerinden yararlandıklarını belirtmiştir:

AÇ1 ve AÇ3, fide desteğı aldıklarını,

AÇ2, AÇ4 ve AÇ5, mazot ve tohum desteğı aldıklarını ifade etmiştir.

Beypazarı ilçesindeki çiftçilerin aldıkları destekler ise şu şekildedir:

BÇ1, makine, tohum, mazot ve toprak analizi desteğı aldığını,

BÇ2, tohum ve mazot desteğı aldığını,

BÇ3, sıvı gübre, tohum ve mazot desteğı aldığını,

BÇ4, tohum, mazot ve makine desteğı aldığını,

BÇ5, mazot ve tohum desteğı aldığını belirtmiştir.

Araştırmaya katılan tüm çiftçilerin mazot ve tohum desteğinden yararlandığı görülmektedir. Ancak çiftçiler, bu desteklerden yalnızca mazot desteğinin nakdi olarak sağlandığını ifade etmiştir. Ayrıca, mazot desteğı için verilen paranın yalnızca mazot alımında kullanılabildiğı belirtilmiştir.

İkinci Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunda çiftçilere ikinci olarak “Ankara Büyükşehir Belediyesinin desteğine ulaşmak ne kadar kolay? Başvuru sürecinde sorun yaşıyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Çubuk ilçesindeki çiftçiler, başvuru sürecini Çubuk Ziraat Odası ve Ankara Büyükşehir Belediyesi koordinesinde sorunsuz bir şekilde tamamladıklarını ifade etmişlerdir. Ayaş ilçesindeki çiftçiler, destek başvurularını büyük ölçüde belediyenin internet sitesi üzerinden gerçekleştirmiş olup, başvuru yöntemleri şu şekildedir:

AÇ1: Kendi başına belediyenin internet sitesi üzerinden başvuruda bulunmuştur.

AÇ2: Oğlu aracılığıyla belediyenin internet sitesi üzerinden başvuru yapmıştır.

AÇ3: Torunu tarafından belediyenin internet sitesi üzerinden başvurusu gerçekleştirilmiştir.

AÇ4: Kendi başına belediyenin internet sitesi üzerinden başvurmuştur.

AÇ5: Muhtarı vasıtasıyla belediyenin internet sitesi üzerinden başvuru yapmıştır.

Beypazarı ilçesindeki çiftçiler ise destek başvurularını Beypazarı Kırsal Hizmetler Şefliği aracılığıyla sorunsuz bir şekilde gerçekleştirdiklerini belirtmiştir. Çiftçilerin tamamı Ankara Büyükşehir Belediyesinin desteğine ulaşmakta herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. Çubuk ve Beypazarı’ndaki çiftçilerin başvuruları daha çok yerel kurumlar (Ziraat Odası ve Kırsal Hizmetler Şefliği) aracılığıyla gerçekleşirken, Ayaş’taki çiftçiler başvurularını bireysel olarak internet üzerinden veya aile üyelerinin yardımıyla yapmıştır. Yaşlı çiftçilerin internet başvurularında aile bireylerinden veya muhtardan yardım aldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, kırsal kesimde internet kullanımının ve dijital okuryazarlığın artırılması gerektiğini göstermektedir. Başvuruların sorunsuz ilerlemesi, Ankara Büyükşehir Belediyesinin tarımsal destek süreçlerini erişilebilir ve etkin bir şekilde yürüttüğünü ortaya koymaktadır.

Üçüncü Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunda çiftçilere üçüncü olarak “Aldığınız desteğın ihtiyaçlarınızı karşıladığını düşünüyor musunuz? Daha fazlasına ihtiyaç var mı?” sorusu yöneltilmiştir.

Çubuk ilçesindeki çiftçilerden:

ÇÇ1, ÇÇ3, ÇÇ4 ve ÇÇ5, sağlanan desteklerden memnun olduklarını ancak mevcut desteğın yetersiz kaldığını belirtmişlerdir.

ÇÇ2, verilen desteklerin ihtiyaçlarını karşıladığını ve yeterli olduğunu ifade etmiştir.

Ayaş ilçesindeki çiftçilerden:

AÇ1, AÇ2 ve AÇ4, Ankara Büyükşehir Belediyesine sağladıkları destekler için teşekkür etmiş ancak mevcut desteğın yetersiz olduğunu vurgulamışlardır.

AÇ3 ve AÇ5, mevcut desteklerin ihtiyaçlarını karşıladığını ve yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.

Beypazarı ilçesindeki çiftçilerden:

BÇ2, BÇ4 ve BÇ5, desteklerin yeterli olduğunu belirtirken,

BÇ1 ve BÇ3, verilen desteklerin yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir.

15 çiftçinin 8'i sağlanan destekleri yetersiz bulurken, 7'si mevcut desteklerin yeterli olduğunu düşünmektedir. Destekleri yetersiz bulan çiftçiler, verilen yardımlardan genel olarak memnun olmakla birlikte, destek miktarlarının artırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle Çubuk ve Ayaş ilçelerinde desteklerin artırılması yönünde daha fazla talep olduğu görülmektedir. Beypazarı'nda ise çiftçilerin çoğunluğu destekleri yeterli bulmakla birlikte, bazı çiftçilerin daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır. Bu veriler, belediyenin tarımsal destek politikalarının gözden geçirilerek çiftçilerin ihtiyaçlarına göre iyileştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Dördüncü Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunda çiftçilere dördüncü olarak "Ankara Büyükşehir Belediyesi ile iletişim kurarken karşılaştığınız zorluklar var mı? İhtiyaç ve sorunlarınızı kolay iletebiliyor musunuz?" sorusu yöneltilmiştir.

Çubuk ilçesindeki çiftçiler, Ankara Büyükşehir Belediyesi ile iletişim kurmada herhangi bir zorluk yaşamadıklarını ve ihtiyaç ve sorunlarını kolaylıkla iletebildiklerini belirtmişlerdir.

Ayaş ilçesindeki çiftçiler, belediye ile iletişimde herhangi bir sorun yaşamadıklarını ve taleplerini sorunsuz bir şekilde iletebildiklerini ifade etmişlerdir.

Beypazarı ilçesindeki çiftçiler, diğer ilçelerde olduğu gibi iletişim konusunda herhangi bir problem yaşamadıklarını ve belediyeye sorunlarını rahatlıkla bildirebildiklerini dile getirmişlerdir.

Görüşmeye katılan 15 çiftçinin tamamı, Ankara Büyükşehir Belediyesi ile iletişim kurmada herhangi bir zorluk yaşamadığını ifade etmiştir. Bu durum, belediyenin çiftçilerle etkili bir iletişim kanalı kurduğunu ve talepleri doğrudan alabilme konusunda başarılı olduğunu göstermektedir. Belediyenin farklı iletişim yöntemleri (yerel hizmet birimleri, internet platformları ve doğrudan görüşmeler) aracılığıyla çiftçilerin sorunlarını iletebilmesini sağlaması, memnuniyeti artıran önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir. Ancak iletişim konusundaki olumlu tabloya rağmen, çiftçilerin dile getirdiği ihtiyaçların ve destek taleplerinin ne ölçüde karşılandığının ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Beşinci Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunun beşinci sorusunda çiftçilere "Ankara Büyükşehir Belediyesinin desteklerinin tüm çiftçilere eşit şekilde dağıtıldığını düşünüyor musunuz? Bu konuda adil bir yaklaşım sergileniyor mu?" sorusu yöneltilmiştir. Çubuk ilçesindeki çiftçilerden bazıları, desteklerin bölgesel farklılıklar gözetilmeden verilmesinin adil olmadığını düşünmektedir.

ÇÇ1, desteklerin tüm ilçeler için standart şekilde verilmesini yanlış bulduğunu, bölgesel destekleme yapılması gerektiğini belirtmiştir. Ona göre, tarım, sebze ve meyve yetiştiriciliği, arıcılık ve hayvancılık gibi farklı üretim şekillerinin farklı destek ihtiyaçları vardır ve bu dikkate alınmalıdır.

ÇÇ3, mazot desteğinin üretim miktarına göre verilmesi gerektiğini, mevcut uygulamada 50 dönüm ve 400 dönüm eken çiftçilerin aynı desteği almasının haksızlık yarattığını ifade etmiştir.

ÇÇ2 ve ÇÇ4, mazot desteğinin herkese aynı miktarda verilmesinin eşitsizlik yarattığını belirtmiştir.

ÇÇ5, üretilen ürüne göre ilçelere farklı destekler sağlanması gerektiğini, aksi takdirde bazı üreticilerin daha avantajlı konuma geçtiğini ve bunun eşitsizliğe sebep olduğunu dile getirmiştir.

Ayaş ilçesindeki çiftçilerin tamamı, desteklerin eşit ve adil bir şekilde dağıtıldığını düşündüklerini belirtmiştir. Beypazarı ilçesindeki çiftçiler de desteklerin dağıtımında herhangi bir eşitsizlik olmadığını ifade etmiştir.

Çubuk ilçesindeki çiftçiler, tarım üretiminin çok çeşitli olması nedeniyle standart destek uygulamasını adil bulmamaktadır. Mazot desteğinin arazi büyüklüğüne veya üretim miktarına göre verilmesi gerektiği sıkça dile getirilmiştir. Ayaş ve Beypazarı'ndaki çiftçiler, üretim deseninin daha homojen olmasından dolayı mevcut destek modelini adil bulmaktadır. Sonuç olarak, belediyenin destek dağıtımında üretim farklılıklarını ve arazi büyüklüğünü göz önünde bulunduran bir model geliştirmesi, çiftçilerin adalet algısını güçlendirebilir.

Altıncı Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunun altıncı sorusunda çiftçilere, "Ankara Büyükşehir Belediyesinin üretimi artırmak amacıyla yaptığı eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinden hiç faydalandınız mı? Bu faaliyetlerin fayda sağladığını düşünüyor musunuz?" sorusu yöneltilmiştir.

Çubuk ilçesindeki çiftçilerden:

ÇÇ3, hayvancılık eğitime katıldığını ancak eğitim saatinin uygun olmadığını ve duyurunun çok geç yapıldığını belirtmiştir. Eğitimin hayvanlarla ilgilenilen saatlerde olması nedeniyle verimli olmadığını, duyuruların ise en az bir hafta önceden yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

ÇÇ2, eğitimin ilçe merkezinde yapıldığını ve köylerde düzenlenmesi gerektiğini, aksi halde çiftçilerin işlerini bırakıp merkeze gelmesinin zor olduğunu dile getirmiştir.

ÇÇ1, ÇÇ4 ve ÇÇ5, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinden faydalandıklarını ve memnun kaldıklarını belirtmişlerdir.

Ayaş ilçesindeki çiftçilerden:

AÇ1, AÇ3 ve AÇ4, arıcılık üzerine yapılan eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine katıldıklarını ve bunları faydalı bulduklarını ifade etmişlerdir.

AÇ2, bölgede yalnızca arıcılık üzerine bir eğitim yapıldığını, bu eğitimin yine ilçe merkezinde gerçekleştiğini ve köylerde düzenlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, diğer tarımsal üretim alanlarına yönelik eğitimlerin de artırılması gerektiğini belirtmiştir.

AÇ5, herhangi bir eğitim veya bilinçlendirme faaliyetinden faydalanmadığını ifade etmiştir.

Beypazarı ilçesindeki çiftçilerden:

BÇ2, BÇ4 ve BÇ5, arıcılık konusunda yapılan eğitim toplantılarına katıldıklarını ve faydalı bulduklarını dile getirmişlerdir.

BÇ1, ilçede arıcılık kadar sebze ve özellikle havuç üretiminin de önemli olduğunu, ancak bu konularda yeterince eğitim verilmediğini belirtmiştir.

BÇ3, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yapılmaktadır, ancak çiftçilerin büyük bir kısmı bunların yetersiz kaldığını düşünmektedir. Eğitimlerin genellikle ilçe merkezlerinde düzenlenmesi, köylerde yaşayan çiftçilerin katılımını zorlaştırmaktadır. Duyuruların yeterince erken yapılmaması, katılım oranını düşürmektedir. Arıcılık üzerine eğitimler düzenlenirken, sebze ve meyve üretimi, hayvancılık gibi diğer üretim alanlarına yönelik eğitimlerin eksik olduğu belirtilmiştir. Çiftçilerin temel beklentisi, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin köylerde, daha uygun saatlerde ve daha geniş üretim alanlarını kapsayacak şekilde yapılmasıdır.

Yedinci Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunda çiftçilere “Ankara Büyükşehir Belediyesinin desteklerinin üretiminiz ve geliriniz üzerinde olumlu bir etkisi oldu mu?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen yanıtlar, önceki sorulardan farklı olarak tüm çiftçiler tarafından ortak bir görüşü yansıtmaktadır. Çiftçiler, “Belediyemizden Allah razı olsun, bizlere destek oluyor ve bu durum üretimimize ve bütçemize az da olsa katkı sağlıyor. Ancak, daha fazla destek verilmesini istiyoruz.” şeklinde cevap vermişlerdir.

Çiftçilerin desteklerden memnuniyet duydukları, ancak mevcut desteklerin yeterli olmadığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Verilen cevaplar, kırsal kesimde üretim yapan çiftçilerin karşılaştıkları artan maliyetler ve ekonomik zorlukların, destek beklentilerini artırdığını göstermektedir. Tarımsal girdilerin (mazot, gübre, tohum, fide, sulama sistemleri, makineler vb.) her geçen gün pahalı hale gelmesi, çiftçilerin belediye tarafından sağlanan desteklere daha fazla ihtiyaç duymalarına neden olmaktadır. Özellikle küçük ve orta ölçekli çiftçiler için verilen desteklerin, üretim maliyetlerini bir nebze hafifletmekle birlikte, büyük çaplı bir ekonomik rahatlama sağlamadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, kırsal kalkınmayı desteklemek adına daha kapsamlı ve çeşitlendirilmiş teşvik mekanizmalarına duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Soruya gelen yanıtlar değerlendirildiğinde tüm çiftçiler desteklerden memnuniyet duyduklarını belirtmiştir, mevcut destekler üretime ve bütçeye katkı sağlasa da yeterli bulunmamaktadır, çiftçiler artan maliyetlerden dolayı daha fazla desteğe ihtiyaç duymaktadır, özellikle küçük üreticiler için desteklerin genişletilmesi, tarımsal kalkınmaya daha büyük katkı sağlayabilir, desteklerin üretim ölçeğine ve maliyetlere göre farklılaştırılması daha adil bir sistem oluşturabilir sonucu ortaya çıkmaktadır.

Sekizinci Soruya İlişkin Analiz Bulguları ve Veri Analizi

Görüşme formunda çiftçilere son olarak “Ankara Büyükşehir Belediyesinden destek konusunda gelecekte beklentileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Çiftçilerin verdikleri cevaplar, bölgesel tarımsal ihtiyaçlara göre farklılık göstermektedir.

Çubuk İlçesi Çiftçilerinin Beklentileri:

Çubuk'taki çiftçiler, tarımsal desteklerin çeşitlendirilmesini ve artırılmasını talep etmektedir.

ÇÇ2, özellikle hayvancılık ve yem konusunda daha fazla destek gerektiğini, bunun yanında sulu tarımın önem kazandığını ve yeni projeler geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bölgede su kaynaklarının azalması nedeniyle yeni sulama projelerinin hayata geçirilmesini beklemektedir.

ÇÇ1, küçük üreticilerin sera desteğine ihtiyacı olduğunu ve ürünlerini satabilecekleri alanların artırılması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, belediyenin belirlediği satış alanlarının uzak olması nedeniyle ulaşım ve lojistik konusunda desteğe ihtiyaç duyduklarını dile getirmiştir.

ÇÇ3, süt üreticileri için soğuk hava deposu ve süt toplama merkezi desteğinin sağlanması gerektiğini ve bu sürecin ziraat odaları ile koordineli bir şekilde yürütülmesi gerektiğini ifade etmiştir.

ÇÇ4, Çubuk'ta turşu üretiminin önemli bir sektör olduğunu hatırlatarak, turşu üretiminde kullanılan sebzelerin korunması için dron ile ilaçlama desteği talep etmiştir.

ÇÇ5, yem bitkilerine yönelik desteğin artırılmasını, kuraklık nedeniyle sulama projelerinin geliştirilmesini ve hobi bahçelerinin tarım arazilerine zarar verdiği için denetim altına alınmasını istemektedir. Tarım alanlarının hobi bahçelerine dönüştürülmesinin üretim açısından ciddi bir tehdit oluşturduğunu ifade etmiştir.

Ayaş İlçesi Çiftçilerinin Beklentileri:

Ayaş'taki çiftçiler, özellikle ürün satış desteği ve tarımsal eğitimlerin çeşitlendirilmesi konularına vurgu yapmışlardır.

AÇ1, ürünlerin belediye tarafından satın alınması için bir sistem kurulmasını ve çiftçilere alım garantisi verilmesini talep etmiştir. Bunun yanında, sebze ve meyve yetiştiriciliği konusunda eğitimlerin sıklaştırılmasını istemektedir.

AÇ3, belediye desteklerinin dönüm bazında hesaplanması gerektiğini, aksi takdirde desteklerin adaletsiz dağıtıldığını ifade etmiştir. Ayrıca süne zararlısına karşı dron ile ilaçlama desteği beklediğini belirtmiştir.

AÇ2, tarımsal üretimde bilinçli planlama yapılması gerektiğini, bu nedenle toprak analizi desteği ve tarım politikalarına yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca, satış alanlarının şehir merkezinde bulunmasının lojistik açıdan maliyetli olduğunu ve bu konuda da destek sağlanması gerektiğini vurgulamıştır.

AÇ4, mazot desteğinin sadece mazot alımında kullanılabildiğini ve çiftçilerin diğer giderleri için de nakit desteğe ihtiyacı olduğunu dile getirmiştir.

AÇ5, tohum ve mazot yardımının artırılması gerektiğini, ayrıca dron ile ilaçlama desteğinin sağlanmasını ve belediyenin ürünleri doğrudan çiftçilerden alarak satışını gerçekleştirmesi gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra hobi bahçelerinin kaldırılması gerektiğini vurgulamıştır.

Beypazarı İlçesi Çiftçilerinin Beklentileri:

Beypazarı'ndaki çiftçiler ise hayvancılık, sulama ve ürün bazlı desteklerin artırılmasını istemektedir.

BÇ5, hayvancılığın geliştirilmesi için belediyenin damızlık hayvan desteği sağlamasını talep etmiştir.

BÇ3, sulama alanında ciddi destek ihtiyacı olduğunu, su kaynaklarının artırılması gerektiğini ve özellikle havuç, marul ve soğan üretimi için tohum desteğinin genişletilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca arıcılık alanında eğitimlerin artırılmasını istemektedir.

BÇ2, mazot ve tohum desteğinin artırılması gerektiğini, özellikle arpa ve mısır tohumlarının daha fazla dağıtılması gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra, hayvancılığa yönelik desteklerin genişletilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

BÇ1 ve BÇ4, Beypazarı'nın havuç üretiminde önemli bir merkez olduğunu ve bu nedenle havuç üretimine özel desteklerin artırılması, eğitim faaliyetlerinin genişletilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Çiftçilerin destekler konusunda geleceğe dair en önemli beklentileri hayvancılık, yem desteği, sulama projeleri ve ürün satış garantisi üzerinedir. Hobi bahçelerinin artışı tarım alanlarını tehdit eden bir unsur olarak görülmektedir. Bu konuda belediyeden düzenleyici bir rol üstlenmesi beklenmektedir. Dron ile ilaçlama desteği, özellikle tarımsal zararlılarla mücadelede yaygın bir talep olarak öne çıkmaktadır. Tohum ve mazot desteğinin artırılması gerektiği konusunda neredeyse tüm çiftçiler hemfikirdir. Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve sıklaştırılması talep edilmektedir. Satış alanlarının şehir merkezlerinde olması, lojistik açıdan çiftçileri zorlamaktadır ve ulaşım maliyetlerinin azaltılması için destek istenmektedir. Hayvancılık desteği, özellikle damızlık hayvan verilmesi ve yem desteklerinin artırılması yönünde talepler içermektedir. Bölgesel üretim farklılıklarına uygun desteklerin verilmesi gerektiği, birçok çiftçi tarafından dile getirilmiştir.

4.2. Araştırmanın Bulguları Ve Verilerin Analizine İlişkin Tartışma

Araştırma kapsamında, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin tarımsal desteklerine yönelik çiftçilerin görüşleri alınmış ve bu veriler

analiz edilmiştir. Çalışmada Çubuk, Ayaş ve Beypazarı ilçelerindeki çiftçilerin belediye ile iletişim, desteklerin dağılımı, eğitim faaliyetleri, üretime etkileri ve geleceğe yönelik beklentileri ele alınmıştır. Araştırma sonucunda 5 tema oluşturulmuştur. Araştırma bulgularına ilişkin temalar aşağıda görselleştirilmiştir.

Şekil 1. Araştırma Bulgularının Temaları

Belediye ile İletişim ve Geri Bildirim Mekanizması Temasına İlişkin Tartışma

Araştırmaya katılan çiftçilerin büyük çoğunluğu, Ankara Büyükşehir Belediyesi ile iletişim kurmada herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. Çubuk, Ayaş ve Beypazarı ilçelerindeki çiftçiler, ihtiyaç ve sorunlarını belediyeye kolayca iletebildiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, belediye ile çiftçiler arasında etkili bir iletişim kanalının bulunduğunu ve çiftçilerin sorunlarını doğrudan yetkililere iletebildiğini göstermektedir.

Çiftçilerin iletişimde problem yaşamaması, belediyenin geri bildirim mekanizmasının etkin çalıştığını göstermektedir. Ancak, sadece iletişimin sorunsuz olması yeterli değildir; çiftçilerin taleplerinin karşılanıp karşılanmadığı da önemlidir.

Belediye Desteklerinin Dağılımı ve Adalet Algısı temasına İlişkin Tartışma

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin desteklerinin tüm çiftçilere eşit dağıtılıp dağıtılmadığı konusunda görüşler farklılık göstermektedir. Çubuk'taki çiftçiler, bölgesel farklılıkların göz ardı edilerek desteklerin standart şekilde dağıtıldığını ve bunun adaletsiz bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle mazot desteğinin üretim alanına göre farklılık göstermesi gerektiği belirtilmiştir. Ayaş ve Beypazarı'ndaki çiftçiler ise desteklerin adil bir şekilde dağıtıldığını düşünmektedir. Çubuk'ta farklı üretim türlerinin (tarım, hayvancılık, meyve-sebze üretimi) olması nedeniyle standart desteklerin bölgesel ihtiyaçları tam olarak karşılamadığı görülmektedir.

Çubuk gibi üretim çeşitliliği yüksek olan bölgelerde, desteklerin tek tip olması çiftçiler tarafından adil bulunmamaktadır. Desteklerin üretim türüne göre farklılaştırılması gerektiği yönündeki görüşler dikkate alınmalıdır.

Eğitim ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Etkinliği Temasına İlişkin Tartışma

Belediyenin düzenlediği eğitim faaliyetlerine katılım oranı farklılık göstermektedir. Çubuk'ta bazı çiftçiler eğitimlerin saat ve mekân açısından uygun olmadığını, duyuruların geç yapıldığını belirtmiştir. Ayaş ve Beypazarı'nda eğitimlere katılan çiftçiler, arıcılık konusundaki bilgilendirmeleri faydalı bulmuştur. Ancak, çiftçilerin büyük bir kısmı eğitimlerin köylerde yapılmasını ve üretim çeşitliliğine göre farklı konuların ele alınmasını talep etmiştir.

Eğitim faaliyetleri düzenlenmiş olsa da bunların çiftçilere ulaşmada yetersiz kaldığı görülmektedir. Eğitimlerin zamanlaması, duyurusu ve kapsamı iyileştirilmelidir.

Belediye Desteklerinin Üretime ve Gelire Etkisi Temasına İlişkin Tartışma

Desteklerin üretime ve bütçeye etkisi konusunda çiftçilerin ortak bir görüşe sahip olduğu görülmektedir. Bütün çiftçiler, desteklerin üretimlerine ve gelirlerine olumlu etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Ancak, bu katkının yeterli olmadığını ve daha fazla destek talep ettiklerini vurgulamışlardır.

Belediye desteklerinin tamamen yetersiz olmadığı, ancak mevcut ekonomik koşullar nedeniyle artırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Çiftçiler özellikle artan maliyetler karşısında daha kapsamlı desteklere ihtiyaç duymaktadır.

Çiftçilerin Geleceğe Yönelik Beklentileri Temasına İlişkin Tartışma

Çiftçiler, mevcut desteklerin artırılması ve daha çeşitlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Çubuk'ta Öne Çıkan Talepler:

- Hayvancılık ve yem desteğinin artırılması,
- Sulu tarım için yeni projelerin geliştirilmesi,
- Sera desteğinin sağlanması,
- Ürün satış alanlarının artırılması ve lojistik desteğinin verilmesi,
- Süt toplama merkezleri ve soğuk hava deposu desteğinin sağlanması,
- Dron ile ilaçlama desteğinin başlatılması,
- Hobi bahçelerinin tarım alanlarına zarar verdiği için denetim altına alınması

Ayaş'ta Öne Çıkan Talepler:

- Belediyenin çiftçilerden doğrudan ürün satın alarak alım garantisi vermesi,
- Eğitim faaliyetlerinin artırılması ve sebze-meyve yetiştiriciliğine özel eğitimler düzenlenmesi,
- Mazot ve diğer giderler için esnek nakit desteğinin sağlanması,
- Toprak analizi ve tarımsal planlama desteğinin sağlanması,
- Dron ile ilaçlama desteği

Beypazarı'nda Öne Çıkan Talepler:

- Hayvancılık ve yem desteğinin artırılması, damızlık hayvan desteği verilmesi,
- Sulama projelerinin genişletilmesi,
- Havuç, marul ve soğan üretimine özel destek verilmesi,
- Mazot ve tohum desteğinin artırılması,
- Arıcılık alanında eğitimlerin artırılması.

Araştırma bulguları, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin çiftçilere yönelik desteklerinin önemli olduğunu ancak bölgesel ihtiyaçlara göre çeşitlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Desteklerin tek tip uygulanması, üretim çeşitliliği olan bölgelerde adaletsizlik algısı yaratmaktadır. Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri faydalı bulunmakla birlikte, zamanlama ve içerik açısından eksiklikler bulunmaktadır. Belediyenin sağladığı desteklerin üretime katkısı olduğu belirtile de ekonomik zorluklar nedeniyle daha fazla destek talebi öne çıkmaktadır. Çiftçilerin en büyük beklentileri arasında yem ve mazot desteğinin artırılması, sulama projelerinin genişletilmesi, ürün satış garantisinin sağlanması ve lojistik desteğinin geliştirilmesi yer almaktadır. Hobi bahçelerinin tarım arazilerine zarar verdiği düşünülmekte ve bu konuda belediyeden daha sıkı denetim talep edilmektedir. Bu analizler doğrultusunda, belediyenin bölgesel üretim farklılıklarını göz önünde bulundurarak daha spesifik destekler geliştirmesi ve eğitim programlarını çiftçilerin erişimini kolaylaştıracak şekilde düzenlemesi gerektiği sonucuna varılabilir.

Araştırma bulgularına ilişkin olarak çiftçilerin görüşmeleri analiz edildiğinde en sık kullanılan ve anlamlı olan 10 kelime belirlenmiş ve aşağıda yer alan kelime bulutu oluşturulmuştur.

Şekil 2. Kelime Bulutu

Destek: Çiftçiler, belediyeden aldıkları destekleri ve eksiklikleri en çok vurgulamaktadır.

Mazot: Artan yakıt maliyetleri nedeniyle mazot desteği büyük bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

Sulama: Kuraklık ve su kaynaklarının azalması nedeniyle sulama projeleri önemli bir beklenti olarak belirtilmiştir.

Hayvancılık: Çiftçiler, hayvancılıkla ilgili desteklerin artırılmasını talep etmektedir.

Eğitim: Tarımsal ve hayvansal üretimle ilgili bilinçlendirme faaliyetlerinin artırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Üretim: Çiftçilerin gelirlerini artırmak ve tarımsal faaliyetlerini sürdürebilmek için üretim desteğine ihtiyaç duydukları görülmektedir.

Satış: Üretilen ürünlerin pazarlanması ve belediyenin alım garantisi sunması önemli talepler arasındadır.

Tohum: Tohum desteği, özellikle tahıl ve sebze üretimi yapan çiftçiler için kritik bir konu olarak öne çıkmaktadır.

Hobi Bahçesi: Tarım arazilerinin korunması konusunda çiftçiler, hobi bahçelerinin kontrol altına alınmasını istemektedir.

Dron: Çiftçiler, ilaçlama desteğinin dronlarla sağlanmasının üretime katkı sunacağını belirtmiştir.

Kelime bulutunda öne çıkan kelimeler, çiftçilerin temel ihtiyaçlarını ve beklentilerini net bir şekilde yansıtmaktadır. “Destek” kelimesinin en büyük kelime olarak yer alması, Ankara Büyükşehir Belediyesinden alınan yardımların çiftçilerin gündeminde en önemli konu olduğunu göstermektedir. “Mazot” ve “Tohum” kelimelerinin büyüklüğü, tarımsal üretimde en kritik girdilerin bunlar olduğunu ve çiftçilerin bu konularda daha fazla destek beklediğini ortaya koymaktadır. “Sulama” ve “Hayvancılık” kelimelerinin sıklıkla kullanılması, kuraklık ve su kaynaklarının azalmasının büyük bir sorun olduğunu ve çiftçilerin hayvancılıkla ilgili desteklere daha fazla ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. “Eğitim” kelimesinin ön plana çıkması, çiftçilerin bilinçlendirme faaliyetlerine ilgi duyduğunu, ancak bu faaliyetlerin yetersiz kaldığını düşündüklerini işaret etmektedir. “Satış” kelimesinin belirgin olması, çiftçilerin ürettikleri ürünleri pazarlama konusunda zorlandığını ve belediyeden alım garantisi gibi destekler beklediğini ortaya koymaktadır. “Hobi bahçesi” kelimesinin bulutta yer alması, tarım arazilerinin korunması konusunda çiftçilerin duyduğu kaygıyı göstermektedir. “Dron” kelimesinin kullanımı ise modern tarım tekniklerine yönelik bir talebin olduğunu ve özellikle ilaçlama konusunda teknolojik destek beklediğini işaret etmektedir. Genel olarak kelime bulutu, çiftçilerin destek beklentilerinin sadece maddi yardımla sınırlı kalmadığını, sulama, eğitim, modern tarım teknikleri ve pazarlama gibi geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de Büyükşehir belediyelerinin özellikle 6360 sayılı kanun sonrası kırsal kalkınma ve tarımsal destek noktasında sorumluluğu ciddi oranda arttırılmıştır. Bu süreçle beraber büyükşehirlerde üreticiyi ve üretimi destekleme kırsal kalkınma açısında stratejik bir öneme sahip olmuştur. Ankara Büyükşehir Belediyesinin kırsal kalkınmayı destekleme noktasında rolünün belirlenmesi için yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplar analiz edildiğinde; Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından çiftçilere maddi destek (mazot desteği), eğitim, makine desteği, tohum vb. destekleri sağladığı görülmektedir. Bu desteklere ulaşım noktasında hiçbir çiftçinin sorun yaşamadığı görülmektedir. Belediye ile iyi bir iletişim kurulduğu ve sorunların dinlenmesi konusunda gerekli ilginin gösterildiği anlaşılmaktadır. Yapılan desteklerin yeterli olup olmadığı noktasında genel kanı, Deniz (2025).

çiftçiler destek verilmesinden memnuniyet duymakta ancak verilen destekleri yetersiz bulmaktadır. Verilen desteğin eşit ve adil şekilde verilmesi noktasında sorunlar olduğu görülmektedir. Genel sıkıntı, desteklerin üretim miktarına göre olmamasıdır. Bir diğer sorun ise, desteklerin bölgelere göre olmamasıdır. Her bölge için standart bir destek olması önemli bir sorun olarak görülmektedir. Eğitim ve bilgilendirme desteği konusunda, eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin olduğu ancak hem sayısal olarak hem de çeşitlilik açısından yetersiz kaldığı görülmektedir. Ayrıca, yapılan eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin ilçe merkezlerinde değil, köylerde olması gerektiği düşüncesinin hâkim olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan desteğin çiftçilerin ekonomik yaşamlarına katkısı hususunda ise, destek almanın değerli olduğu ancak mevcut desteklerin çiftçilerin ürettikleri ürün miktarına ve kazançlarına katkı oranının düşük olduğu görülmektedir.

Son olarak çiftçilerin bundan sonra desteklerin nasıl olması gerektiği konusundaki görüşlerine baktığımızda beklentilerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Her çiftçi kendi üretim faaliyetine göre, üretim öncesinde üretim sırasında ve sonrasında Ankara Büyükşehir Beleyesinden önemli destekler beklemektedir. Bu beklentilerin bir kısmı makul ve olabilecek beklentiler iken bazılarının mevcut belediye bütçesi ve belediyenin hizmet öncelik sırası dikkate alındığında gerçekleşmesinin pek mümkün olamayacağı görülmektedir.

Bununla birlikte belediyelere kırsal kalkınmanın desteklenmesi konusunda birtakım öneriler de sunulabilir. Birleşmiş Milletler 'in küresel kalkınma hedefleri arasında, tarımsal verimliliğin artırılması ve özellikle kadınlar, yerli halklar, küçük ölçekli çiftçiler, göçebe çobanlar ve balıkçılar gibi küçük çaplı gıda üreticilerinin tarım alanlarına, üretim kaynaklarına, bilgiye, finansal hizmetlere, pazarlara ve tarım dışı istihdam olanaklarına güvenli ve eşit erişiminin sağlanması önemli bir yer tutmaktadır. Bu hedef doğrultusunda, çiftçilerin gelirlerinin artırılması, tarımsal üretim hacminin yükseltilmesi ve kırsal kalkınmanın sürdürülebilir bir şekilde desteklenmesi kritik bir gerekliliktir. Bu bağlamda, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve diğer tarımsal destek sağlayan belediyelerin çiftçilere yönelik mali desteklerini artırmaları büyük önem taşımaktadır. Belediyeler, mevcut finansal kaynakları zorlayarak veya yeni fonlar oluşturarak, çiftçilere sağlanan tarımsal desteklerin miktarını artırmalı; tohum, gübre, tarım makineleri ve parasal destek gibi doğrudan yardımları daha geniş bir üretici kitlesine ulaştırmalıdır. Ek olarak çiftçilerin bilgi ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi için verilen eğitim desteği de küresel kalkınma hedeflerine ulaşmada önemli bir unsurdur. Ankara Büyükşehir Belediyesi ve diğer belediyeler, çiftçilere yönelik eğitim programlarının sayısını artırmalı, bu eğitimleri çiftçilere en yakın yerlerde düzenlemeli ve saatlerini çiftçilerin çalışma koşullarına uygun hale getirmelidir. Ayrıca, eğitimlerin önceden duyurulması ve çiftçilerin katılımını teşvik edecek yöntemlerin geliştirilmesi de eğitimlerin etkinliğini artıracaktır. Bu tür iyileştirmeler, çiftçilerin modern tarım teknikleri hakkında bilgi edinmesini, verimliliklerini artırmalarını ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine daha hızlı ulaşmasını sağlayacaktır.

Büyükşehir Belediyeleri 6360 sayılı yasa ile mahalle olan köylerdeki tüm mera ve otlakların da sahibi olmuştur. Artık meraların ıslahı da büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görevi durumundadır. Bu görevler yapıldığında meralar hem korunacak hem de verimli hale gelecektir. Bu çalışmaları yaparken belediyeler, diğer birimler ile birliği yaparsa daha başarılı olacaktır. Meraların amaç dışında kullanılmasına da izin verilmemelidir. Özellikle hobi bahçeleri bu konuda ciddi sorun teşkil etmektedir. Mevcut yapılmış olanlar için ciddi yaptırımların olması gerekmektedir. Bundan sonra da yeni hobi bahçelerinin bu alanlarda yapımına izin verilmemesi gerekmektedir. Birleşmiş Milletler 'in küresel kalkınma hedefleri arasında yer alan "Karasal ekosistemlerin korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının desteklenmesi; sürdürülebilir orman yönetiminin sağlanması, çölleşmeyle mücadele edilmesi; arazi bozulmasının durdurulması ve tersine çevrilmesi, biyolojik çeşitliliğin korunması" amacı doğrultusunda, büyükşehir belediyelerinin bu konulara duyarlılık göstermesi ve gerekli önlemleri alması büyük önem taşımaktadır.

Belediyeler kırsal kalkınma konusunda başarılı olmak istiyorlarsa katılımcı bir anlayış ile kooperatifçiliğe önem vermesi gerekmektedir. Kooperatifler, çiftçilerin birlikte hareket etmesini, ortak sorunlarını çözmesini, üretim ve pazarlama gücünü artırmalarına katkı sağlamaktadır. Belediyeler de kooperatiflerin ellerindeki ürünlerini değerinden satın alarak aracı kullanmadan halka daha uygun fiyata satabilir. Böylece hem üretici kazanacak hem de tüketici uygun fiyata ürün alabilecektir. Bu önerilerin hayata geçirilmesi, Birleşmiş Milletler 'in küresel kalkınma hedeflerinden biri olan "Açlığı sona erdirmek, gıda güvenliğini sağlamak, iyi beslenmeye erişimi artırmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek" amacı doğrultusunda büyük bir önem taşımaktadır. Sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilerin ekonomik olarak güçlendirilmesi hem gıda arz güvenliğinin sağlanmasına hem de kırsal bölgelerde yaşam standartlarının yükseltilmesine katkıda bulunacaktır.

Türkiye'de başarılı bir kırsal kalkınma modelinin oluşturulması, küresel kalkınma hedeflerine ulaşma açısından kritik bir gereklilik olup, bu süreçte yerel yönetimlerin rolü büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Ankara Büyükşehir Belediyesinin kırsal kalkınmaya yönelik sunduğu destekler, hem yerel düzeyde tarımsal üretimin artırılmasına hem de kırsal bölgelerde ekonomik refahın yükselmesine yönelik önemli bir çaba olarak değerlendirilmektedir. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından uygulanan tarımsal destek politikaları, yalnızca Ankara kırsalında değil, Türkiye genelindeki diğer belediyeler için de başarılı bir örnek teşkil etmektedir. Ancak, mevcut desteklerin daha etkili hale getirilmesi için eksikliklerin tespit edilerek giderilmesi gerekmektedir. Özellikle, desteklerin kapsamının genişletilmesi, çiftçilerin bu desteklere erişiminin kolaylaştırılması ve verilen hizmetlerin

sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması, kırsal kalkınma politikalarının daha verimli sonuçlar doğurmasını sağlayacaktır. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanan desteklerin eksiklikleri giderildiği takdirde, bu modelin Türkiye genelindeki diğer büyükşehir ve il belediyeleri için tam anlamıyla uygulanabilir bir kırsal kalkınma örneği haline gelmesi mümkün olacaktır.

Tüm belediyeler, kendi bütçe ve imkânları doğrultusunda kırsal kalkınmaya yönelik desteklerini artırarak, tarım ve hayvancılıkla uğraşan kesimleri daha fazla teşvik etmeli ve üretim sürecini desteklemelidir. Bu tür bütüncül yaklaşımlar benimsendiğinde, gelecek yıllarda Türkiye genelinde kırsal kalkınmanın daha güçlü bir şekilde gerçekleşeceği ve tarımsal üretimde sürdürülebilir başarılarla imza atılacağı öngörülmektedir.

This research article has been licensed with Creative Commons Attribution - Non-Commercial 4.0 International License. Bu araştırma makalesi, Creative Commons Atıf - Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Yazar Katkıları

Yazar, çalışmayı tek başına hazırladığını beyan etmiştir.

Teşekkür Beyanı

Yazar(lar), çalışma için teşekkür beyanında bulunmamışlardır.

Destek Beyanı

Yazar(lar), çalışma için herhangi bir destekleyen beyanında bulunmamışlardır.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), çalışma için herhangi bir çıkar çatışması beyanında bulunmamışlardır.

Etik Beyanı

Yazar(lar), çalışma için Etik Kurul Onayı alındığını beyan etmişlerdir: Bu çalışma için Yozgot Bozok Üniversitesi'nden 21.11.2014 tarih ve 19/17 sayılı Etik Kurul Onayı alınmıştır.

Kaynakça/References

- Arslan, E. ve Çetiner, T. (2021). Bölgesel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü: Konya Örneği. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 13(24), 89-103. <https://doi.org/10.20990/kilisiibfakademik.883281>.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2019). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (A. Arı, çev). Eğitim Yayınevi.
- Bosworth, G., Annibal, I., Carroll, T., Price, L., Sellick, J., & Shepherd, J. (2015). "Empowering Local Action through Neo-Endogenous Development; the Case of Leader in England." *Sociologia Ruralis* 56 (3), 427-449.
- Evans, M., & S. Syrett. (2007). "Generating Social Capital? the Social Economy and Local Economic Development." *European Urban and Regional Studies* 14 (1), 55-74. <https://doi.org/10.1177/0969776407072664>.
- Geray, C. (1999), "Kırsal Kalkınma Yöneltileri, İlçe Yerel Yönetimi ve İlçe Köy Birlikleri Önerisi", *Çağdaş Yerel Yönetimler*, Cilt: 9(2), ss.11-42.
- Gökçe, S., Titz, T., Özden, F. ve Işın, F. (2022). İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kırsal kalkınmaya yönelik hizmet kalitesinin değerlendirilmesi: Bergama ve Ödemiş ilçeleri örneği. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 59(3),513-527, <https://doi.org/10.20289/zfdergi.1021553>.
- Gülçubuk B. (2006). "Avrupa Birliği ve Dünya'da Kırsal Kalkınmada Ortaya Çıkan Yeni Yönelimler ve Türkiye'nin Uyum Sürecindeki Yaklaşımları", *Tekgıda-İş Dergisi*, Sayı:96, Nisan 2006, s. 9-24.
- Günday, M. (2003). İdare hukuku, İmaj Yayınevi.
- Güzel, İ.H. (2020). "Yerel Yönetimlerin Kırsal Kalkınmaya Etkileri: Ankara, Konya, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri Örneği", *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, 6(2)4, 1105-1113.
- Hayta Y. ve Demiren Y. (2024). Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Yerelleşmesi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği, *Kent Akademisi Dergisi*, 17(Sürdürülebilir İnsani Kalkınma ve Kent): 319-333. <https://doi.org/10.35674/kent.1507579>.
- Ibiatan, J. (2010). "The Role Of Local Government In Rural Development Issues" *Knowledge Review*, 20(2), April.
- Kabaalioglu, H.A. ve Yıldırım, T. (1995). Türkiye'nin idari teşkilatı, Kazancı Matbaacılık.
- Kakumba, U. (2010). Local government citizen participation and rural development: reflections on Uganda's decentralization system. *International Review of Administrative Sciences*, 76(1), 171-186. <https://doi.org/10.1177/0020852309359049>.
- Karataş, S., ve Özhan, M. (2020). Kırsal Kalkınmada Elâzığ Belediyesinin Rolü. *Akademik İzdüşüm Dergisi*, 5(2), 205-215.
- Khongsatjaviwat, D., & Routray, J. K. (2015). Local Government for Rural Development in Thailand. *International Journal of Rural Management*, 11(1), 3-24. <https://doi.org/10.1177/0973005215569383>.
- Nadaroğlu, H. (2001). *Mahalli idareler*, Beta Basım: İstanbul.

- Normann, R. H., & Vasström, M. (2012). Municipalities as governance network actors in rural communities. *European Planning Studies*, 20 (6): 1–20. <http://doi:10.1080/09654313.2012.673565>.
- Ökmen, M. ve Parlak, B. (2015). *Yerel yönetimlerde yeni vizyonlar*, Ekin Yayınevi.
- Ray, C. (2006). Neo-endogenous rural development in the EU. In Cloke, P.J., Marsden, T. and Mooney, P. H. (eds.), *Handbook of rural studies*. London: Sage Publication, 278–291.
- Shucksmith, M. 2010. “Disintegrated Rural Development? Neo-Endogenous Rural Development, Planning and Place-Shaping in Diffused Power Contexts.” *Sociologia Ruralis*, 50 (1), 1–14.
- Sabet, N. S., & Khaksar, S. (2024). The performance of local government, social capital and participation of villagers in sustainable rural development. *The Social Science Journal*, 61(1), 1–29. <https://doi.org/10.1080/03623319.2020.1782649>.
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (2004). II. Tarım Şurası, Kırsal Kalkınma Politikaları Komisyon Raporu, <http://tarimsurasi.tarim.gov.tr/PDFLER/VIII.Komisyon.pdf>.
- Vasström, M., & Normann, R. (2019). “The role of local government in rural communities: culture-based development strategies” *Local Government Studies*, 45(6), 848–868. <https://doi.org/10.1080/03003930.2019.1590200>.
- Yücer, A., Topba S., Can M., Akdağ K., Bilici, D. ve Ekin, N.A., (2009). *Türkiye’de kırsal kalkınma*. TÜTEV, Türkiye Teknik Elemanlar Vakfı Yayınları: 3, Ankara.